

tenként kétszer: szerdán és szombaton jelent meg és már április végén megszűnt. Beírtották, mert politikai cikket is közölt, anélkül, hogy ovadékokat tett volna le. Itt tartom érdekesnek megemlíteni, hogy egy később, május 2-án megindult szegedi lapnak, a „Szegedi Hírlap”-nak második számában, május 5-én a hirdetések között ez volt olvasható:

ÉRTESÍTÉS,

a „Tiszavidéki ujság” irányában.

A félbenmaradt „Tiszavidéki Ujság” előfizetői számára addig, míg az általam újra folyamatba leendő lap megindításának — a Szegedi Hírlap számai fognak kiszolgáltatni. Kelt Szegeden, május 3-án 1849.

Molnár Pál.

Nagyon kedvesnek tartom a lapoknak ezt a testvéri barátságát és megjegyzem, hogy Molnár Pálnak lapja föltámasztására irányuló jó szándéka és minden agilitása kárba veszett. A lap sok érdekességével a történelemé lett.

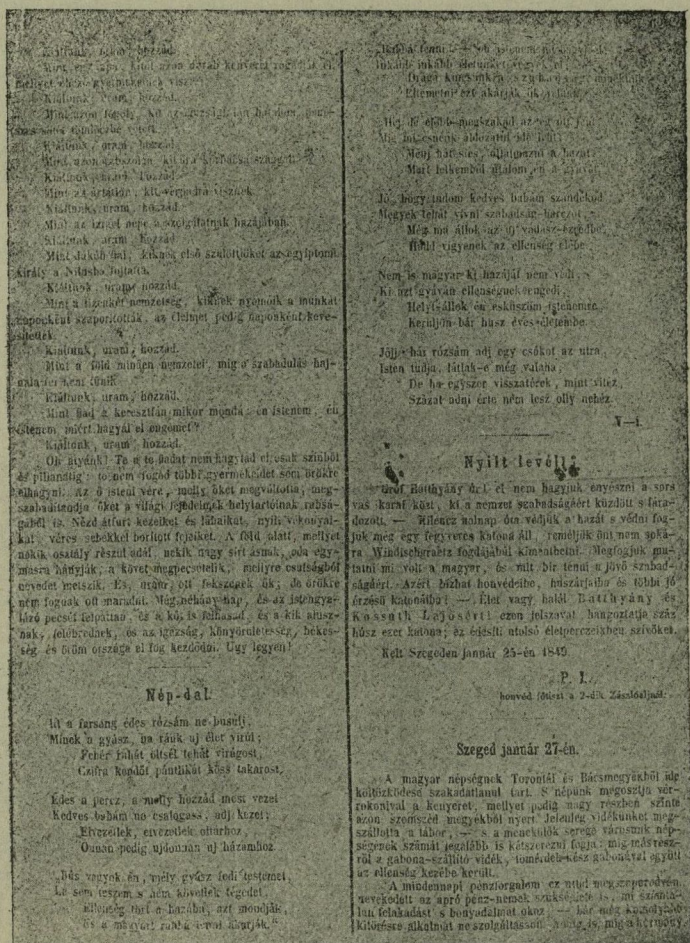
ugyan ott nyertünk két ágyut és egy muni-cziós szekeret. Veszteségünk 3 ember. A faluban benn szorult ráczok irgalmatlanul felkonczoltattak, s a helység felgyújtott. A szőregi sánczok megül 4 ágyuból tüzeltek ránk a ráczok, de mihelyt Szent-Iván lángjait meglátták, azonnal eszeveszetten futottak a szomszéd Deszk helységbe. Szőreg most másodszor felgyújtott, s hamuvá tétetett; a sánczok behuzására nagyszámu nép rendeltetett ki városunkból. Mig a mieink Szőreg keleti oldalán összeszedték ágyúikat, az alatt a ráczok Deszken ismét védő állásba helyezték magukat, ez ugy látszik csak azért történt, hogy a helységből a még ott maradt nép kitakarodhassék, mert alig egy rövid óranegyednyi tüzelés után a mieink minden további ellentállás nélkül vonultak be a már üres helységbe, mely szinte porrá égettetett. A ráczok Béb felé vonultak. A mieink e napon tovább nem követhették őket.

A tudósításokhoz gyakran fűződik erős kritika. Egyik számban például elmondja az ujság, hogy egy rácz parlamentér járt Szegeden, akit Batthyány Kázmér gróf és Hadik Gusztáv gróf teljhatalmu kormánybiztos fogadott. Gászfi Béla a március 3-diki számban

Tartalma: csupa vers. És pedig: Vészdal: Gerő, Szent Tamás: Szt. Márian Józsitól. Szózat: Mellékmű Vörösmarti hason-cimű verséhez) Gerő. Budapest bevételének örömhírére (Seregünk elfoglalta Budapestet 1849 ápril. 24-én reggeli 8 órakor.)

Külön érdekességet ad ennek a számnak, hogy a lapfej fölött ez áll: „A tanácsi tilalom miatt meg nem jelenhet” és hogy nincs — szerkesztője. Az utolsó oldalon alul ugyanis csak ennyi áll: „Molnár Pál költségén nyomtatta Grün János Szegeden.” A március 14-diki és az április 25-diki szám első oldalát itt bemutatom: (Lásd 7. és 8. kép.)

A tárcza még teljesen ismeretlen, a szövegben azonban elég gyakran jelennek meg versek. A „Tiszavidéki Ujság”-nak legfrequentáltabb versírója Szabó Mihály volt, aki — úgy látszik — neves szerkesztője, hírlapírója, versírója ennek a kornak. Nagyon gyakori a versnek az a formája, amelyet Szabó tollából itt közlünk a február 28-diki számból:

5. kép.

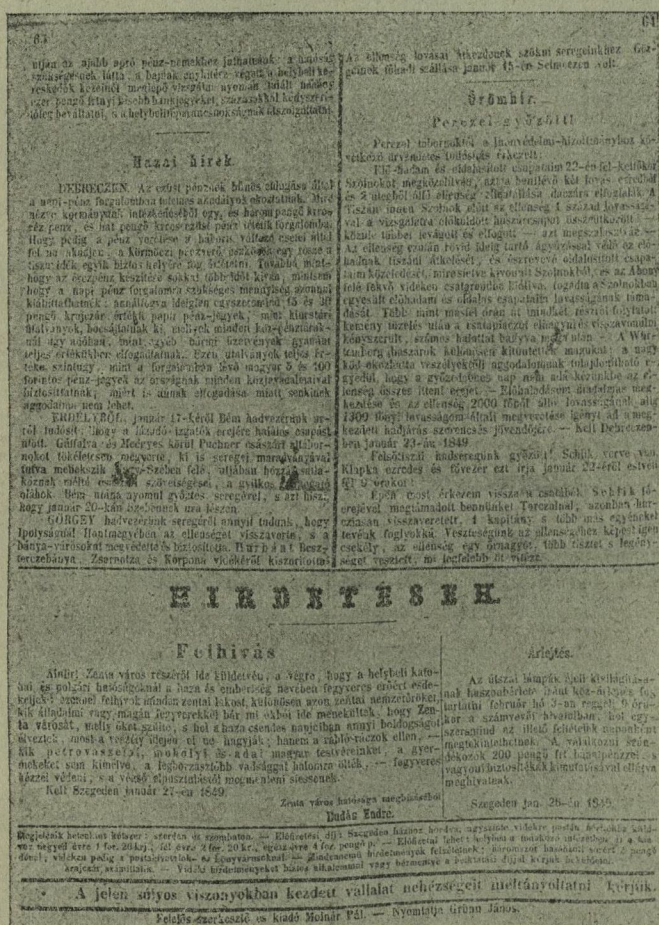
A legelső magyar lap negyedrét, tehát a mainál jóval kisebb alakban, kettéhajtva jelent meg. Állandó rovatai voltak: Hazai Hírek. — Külföldi Hírek. — Örömhír. A vezércikk helyén gyakran van Hírek a harctérről — Rendelet — Hivatalos Tudósítás a Nemzethez — Felhívás — A honvédelmi bizottmány rendelete. Egyes szám ára 2 váltó garas volt. Tartalma — mint az itt felsorolt külsőségekből is látható — javarészt az akkori hazafias mozgalmak megírásából alakult ki, a riporteri szolgálat nyomai még alig látszanak. A „Hazai hírek” rovatában például március 24-én így ír a lap:

Szeged, március 23-án. A szomszéd Torontálnak Tisza és Maros közti csucsán táborozott s több helyt ügyesen besánczolt ráczok ellen Perczel tábornokunk erélyesen fellépett. A támadás tegnap jókor reggel két oldalról intéztetett ellenök, Makó és Szeged felől. A mieink egyszerre támadák meg Szőreghez és Szent-Ivánt, mely utóbbit félórai tüzelés után rohammal foglalák el vitézeink,

az ellen szólal föl, hogy a parlamentérrel mindenki más kizárásával csak a két gróf tárgyalt, hogy „kimenetkor a rácz parlamentair minden hadi szokás ellenére és közbotrányra bekötetlen szemekkel bocsáttatott.” Érdekesen és sokszor szenvedélyesen van megindokolva a kis írásban a „támadás”, amiből látszik, hogy a nyilvánosság kontrolja és ereje már ekkor elindult mindeket meghódító útjára.

A „Tiszavidéki Ujság” január 27-diki, 8. számának négy oldalát itt bemutatom. (Lásd 3., 4., 5. és 6. képet.)

Március idusát ez a lap ünnepelte meg először a március 14-iki számában. Ennek a számnak tartalma a következő volt: Márciusi tizenötödikének emlékére. (Cikk.) Márciusi merengés. Sz. M. (Vers.) Hazai Hírek. (Szeged, Szabadka, Szolnok, Erdély és Kalocsa.) Legujabb hír. Hirdetések. Ünnepi számot adott a „Tiszavidéki Ujság” április 25-én a szent-tamási győzelem örömére.

6. kép.

BEM TÁBORNOKHOZ.

E — rdemidnek, hős lengyel, ki szab határt,
L — ángeszdeddel ki felhatsz egekre!
J — utalmul mit adjon nemzetem, a mely
E — lverzik nélküléd tán örökre!
N — agy Deczebálnak ki büszke ormain
A — tillaként mint isten ostora
L — erontod a zsarnokok bűn-íeszkait:
E — gy nemzetnek vár read áldása!
N — em csak Rómának volt hős Muciusa:
Gy — özelmes karodról egy ujjadat
E — lvitte bár az ön — de nagy szellemed
L — egyözhetlen, s fentartod jobbodat.
H — iggadit kedélylyel, mint a sima tenger,
O — rködsz ezernyi hős halál között;
S — eredig Hadurként bámul, s szüntelen
V — ivni kész, mert lelked átköltözött.
E — zrekben csalódtunk — de hős nevedből
Z — ord egünkön egy remény csillag kelt, —
E — s a hon, melyért foly véred — ujonnan
R — ólad hívja testvérenek a lengyelt!

Sz. M.

Hirdetés persze kevés volt, nem is lehetett sok, nagyon is fejletlen még ehez ennek a kornak gazdasági élete. Egyszer-másszor török dohányt hirdetnek, vesznek vagy eladnak valamit, megjelennek a hajójáratok